

Työsuojeluilmoitus luottamushenkilön epäasiallisesta käyttäytymisestä

1/01.04.01/2022, 2/01.04.01/2022

Kunnanhallitus 28.02.2022 § 61

Työnantajalle on jätetty kaksi (2) työsuojeluilmoitusta 25.1 ja 26.1.2022. Ilmoitukset koskevat kunnanhallituksen jäsenen Katri Mannisen toimintaa, joka on ilmoitusten tekijöiden taholta koettu vastuuttomaksi, epäasialliseksi ja häiritseväksi.

Kunnalla on työnantajana työturvallisuuslakiin perustuva velvollisuus puuttua luottamushenkilön epäasialliseen käytökseen kunnan työntekijää kohtaan. Asiaan soveltuvat lainkohdat ovat:

Työturvallisuuslaki 28 §

Jos työssä esiintyy työntekijään kohdistuvaa hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, työnantajan on asiasta tiedon saatuaan käytettävissään olevin keinoin ryhdyttävä toimiin epäkohdan poistamiseksi.

Laissa tarkoitetun epäasiallisen kohtelun muotoja ovat muun muassa aiheeton arvostelu, mitätöinti, mustamaalaaminen, naurunalaiseksi saattaminen ja osaamisen vähättely. Vastuutonta käyttäytymistä on puolestaan käyttäytyminen ja toiminta, joka häiritsee ja vaikeuttaa koko työyhteisön toimintaa ja aiheuttaa mielipahaa, ärtymystä ja työmotivaation laskua muissa työyhteisön jäsenissä. Vastuutonta työkäyttäytymistä on mm. muiden aiheeton syytely tai muiden osaamista ja työtä kyseenalaistava toiminta sekä dramaattiset tunteenpurkaukset ja mielen osoittaminen eri tavoin.

Kuntalaki 85 §

Luottamushenkilö hoitaa tointaan virkavastuulla ja häneen sovelletaan rikoslain (39/1889) virkarikoksia koskevia säännöksiä.

Jos luottamushenkilön voidaan todennäköisin perustein epäillä syyllistyneen toimessaan virkarikokseen tai muuten menetelleen siinä velvolluuksiensa vastaisesti, kunnanhallituksen on vaadittava asianomaiselta selitys sekä tarvittaessa ilmoitettava asiasta valtuustolle. Asiasta on viipymättä tehtävä rikosilmoitus, jos kysymyksessä on ilmeinen virkarikos.

Valtuusto voi tutkimuksen tai oikeudenkäynnin ajaksi pidättää luottamushenkilön toimestaan. Ennen valtuuston kokousta voi pidättämisestä väliaikaisesti päättää valtuuston puheenjohtaja. Pidättämispäätös voidaan panna täytäntöön heti.

Luottamushenkilön velvollisuuksien vastaisena menettelynä voidaan pitää

luottamushenkilön työturvallisuuslain syrjäntäkieltolakien mukaista epäasiallista käyttäytymistä kunnan työntekijää kohtaan.

Kunnan toimintavelvoitteen kannalta ei ole merkitystä, täyttääkö luottamushenkilön menettely jonkin rikoksen tunnusmerkistön vai ei. Kunnan on joka tapauksessa puututtava luottamushenkilön epäasialliseen käyttäytymiseen, mikäli se täyttää työturvallisuuslain häirinnän tai epäasiallisen kohtelun tunnusmerkit.

Kuntalaki 69 §:n 2.mom

Luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Luottamushenkilön käyttäytymissäännös koskee luottamushenkilön toimintaa luottamustoimissaan. Luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Luottamushenkilön edellytetään kohtelevan asukkaita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. Hänen käytöksensä ei saa olla yleisesti hyväksytyjen käytösnormien vastaista.

Kunnassa ainoastaan kunnanhallituksella ja valtuustolla on toimintavaltaa puuttua luottamushenkilön epäasialliseen käytökseen. Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on saattaa asia kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Asian käsittelyn kunnanhallituksessa on oltava hyvän hallinnon mukaista ja noudatettava viranomaistoiminnan julkisuudesta annettuja säännöksiä. Kunnanhallituksen on hankittava tarvittavat tiedot asian perustelluksi ratkaisemiseksi ja arvioitava mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve.

Asiaa käsiteltiin kunnanhallituksen kokouksessa 31.1.2022, jossa päätettiin asian käsittelyä varten perustettavasta työryhmästä, johon kuuluvat:

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Tapio Havula
Kunnanhallituksen I varapj Satu Lampi
Kunnanhallituksen jäsen Eero Kokko
Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Pihla Keto-Huovinen
Kunnanvaltuuston I varapj Tytti Laine
Kunnanvaltuuston II varapj Ilkka Allonen
Kunnanjohtaja Hannu Laurila
Henkilöstöjohtaja Juha Tynjä

Asian selvittäminen

Työryhmä pyysi osapuolilta kirjallisen vastineen ja tarkennusta työsuojeluilmoituksissa esitettyihin perusteisiin. Lisäksi työryhmä kuuli osapuolia asiassa suullisesti 7.2.2022.

Selvitysryhmä kokoontui yhteensä 5 kertaa, lisäksi selvitysryhmä sai selvitystyön ja ratkaisuvaihtoehtojen kartoittamiseksi apua kunta-alan ja hyvinvointialueiden työnantajajärjestöltä (KT). Asiantuntija-avun

keskeisenä tarkoituksena oli turvata asian asianmukainen ja tietoturvallinen käsittely.

Työryhmän ratkaisusuositus

Selvitysryhmä toteaa, että kunnanhallitus voi työnantajan roolissaan puuttua vain ajanjaksoon, jolloin Manninen on toiminut luottamushenkilönä. Manninen on tullut valituksi Mäntsälän kunnanvaltuutetuksi vuoden 2021 kuntavaaleissa ja hänen toimikautensa on alkanut 1.8.2021. Toimintatapoihin on puututtu jo aiemmin syksyn 2021 aikana, kun asiasta saatiin tieto.

Selvitysryhmä toteaa, että kunnan edustajana myös kunnanhallituksen tehtävänä on edistää nollatoleranssia epäasialliselle kohtelulle ja häirinnälle. Käytettävissä olevaan aineistoon pohjautuen on saatu sellainen kuva, että luottamushenkilö olisi toimiessaan kunnanhallituksen jäsenenä toiminut tavoilla, jotka eivät olisi kaikin puolin hyväksyttäviä.

Mannisen erityisesti sosiaalisessa mediassa esittämää, kunnan viranhaltijoihin ja työntekijöihin kohdistuvaa vihjailua, kielenkäyttöä ja käytöstä on pidettävä luottamushenkilön velvoitteiden ja työnantajaroolin vastaisina.

Mannisen menettelyä luottamushenkilönä on käsitelty jo aiemmin suullisesti ja hänen on tullut ymmärtää toimintaansa kohdistuva moite. Tästä johtuen työryhmä suosittelee Katri Manniselle kirjallista huomautusta epäasiallisen ja loukkaavan käytöksen johdosta.

Työnantajan toimenpiteiksi suositellaan lisäksi vuorovaikutuksen ja luottamuksen kehittämistä ja rakentamista, roolien selvennys koulutuksen avulla sekä yhteisten toimintatapojen selventämistä luottamushenkilöiden kanssa käytävillä työnjohdollisilla keskusteluilla.

E erityisenä korjaavana toimenpiteenä työryhmä esittää eettisten pelisääntöjen laatimista, sisäistämistä ja hyväksymistä.

Tehtyjen toimenpiteiden osalta tilannetta on seurattava tiiviisti ja puututtava välittömästi, mikäli moiteenalainen käyttäytyminen jatkuu.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus päättää, että

1. Katri Manniselle annetaan selvitysryhmän ratkaisuehdotuksen mukainen kirjallinen huomautus
ja
2. Selvitysryhmän ratkaisuehdotuksessa esitetyt muut toimenpiteet ja niiden seuranta toteutetaan.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

- Merkittiin, että Katri Manninen ja Esa Siikaluoma ilmoittivat esteellisyytensä (ns. osallisuusjäävi) asian käsittelyyn ja päätöksentekoon ja poistuivat kokouksesta